

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrt leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravitelstvu v tiskarni sv. Cirila, korosko ulico hiš. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisni se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Vinogradniške ali vinarske zadruge.

Zadnji čas govori se javno čedalje več o izboljševanju gospodarskih razmer pri Slovencih. Vrli celovski »Mir« je nasvetoval veliko gospodarsko družbo na delnice po 100 gld. jedno, na ljudskem shodu v Mozirju se je razgovarjalo, kaj bi bilo bolje, ali osnovati za južni Štajar posebno kmetijsko družbo ali pa pridružiti se Kranjskej, na shodu v Šmarjah pa se je priporočalo snovati na podlagi zakona o zadrugah z dne 9. aprila 1873 vinogradniške ali vinarske zadruge.

Naši vinogradi so ogromen del narodovega imetja. Toda vinska trta začela je pešati. Vrhu tega jo napada smod in trtna uš nam žuga vinograde popolnem ugnobiti. Kaj storiti? Porabiti sredstvo, katero tukaj edino pomaga: prenoviti stare vinograde s pomočjo ameriškega trsa. Dokaz in zgled bodi nam Brežiški okraj!

Vlado so državni poslanci sedaj toliko vklonili, da je začela resno pospeševati obnovo vinogradov. V to svrhu ima: 1. letos 100.000 gld. namesto prejšnjih 36.000 gld. na razpolaganje; 2. daje saditi državne trsovnice; 3. nastavlja in podpira može strokovnjake, da podučujejo vinogradnike o gojenju in cepljenju ameriške trte; 4. odpisuje zemljiški davek pri vinogradih po trtni uši oškodovanih; 5. daje brezobrestna posojila posestnikom, ki hočejo svoje vinograde prenoviti z ameriško trto in 6. oprošča nove vinograde zemljiščnega davka, ako so zasajeni z domačo trto, skozi 6 let, če pa z ameriško, skozi 10 let.

To je sedaj vlada storiti voljna in pooblaščen. Sedaj treba le, da se posestniki neizogibnega dela lotijo, ponudene ugodnosti izkoristijo, kar se pa najlojše izvršuje s pomočjo postavno osnovane zadruge. Zgled so nam naše slovenske posojilnice. Vsak vinogradni okraj bi naj osnoval zadrugo vinogradniško ali vinarsko. Zadruga dobi hitreje in lažje od vlade, česar treba, ona more naročevati ceneje umetnih gnojil, na kar bo tudi misliti, zlasti tam, kjer vinogradi gnoja stradajo; ona more vso obnovo vinogradov najuspešnejše izvršiti in naposled tudi kletarstvo in vinsko trženje v roke vzeti. Odlagati nikakor več ne kaže, sicer nas drugi prehitijo. Z ameriško trto obnovljeni vinogradi močno rodijo in dajejo boljše vino, ker je cepljena z najboljšo domačo trto.

To so sedaj se v le domoljubni nasveti. Objavljajo se, da se pojmi zbistrijo, vse razmere in okoliščine v poštev vzamejo in dobro prevdario in potem ni dvomiti, da tudi tukaj Slovenci krenemo pravo pot. —

Resoluciji o davčnih predlogih se ugovarja, češ, da so ovi nasveti najizvedljivi. To je zelo krivo. Nasveti druga niso, nego dotični predlogi slovenskih poslancev g. Robiča in g. Povšeta v davčnem odseku državnega zbora, ki sta vse dobro premislila, preden sta svoje predloge stavila. Sicer pa že sedaj nista ostala brez

uspeha: g. Robičev predlog je vklonil vlado privoliti, da se 15% zemljiščnega davka odpiše namesto 13½ in g. Povšetov, da je finančni minister voljen bil do 200 gld. čistega katastralnega dohodka kmete oprostiti nove osobne dohodnine. Da bi gg. Robič in Povše tudi najrajši videla, če bi vsi grunti posestniki novega davka bili prosti, to je samo ob sebi umevno. Toda finančni minister neče o tem ničesar čuti in zatorej skušata vsaj večino kmetijskih posestnikov ovega davka rešiti Dal Bog, da se njima to vsaj deloma posreči!

Dr. L. G.

Sodne razmere na Slovenskem.

(Govoril v državnem zboru dr. Laveslav Gregorec dne 23. maja.)

(Dalje.)

Pravosodno ministerstvo je vselej odgovorilo, »da so se izdali ukazi«. Mogoče, da se je kaj ukazalo, ali pomagalo ni to nič. Stara pohabljen uradna tabla visi še vedno na svojem mestu. To je pravi škandal. Cesar-skega orla že ni spoznati, podoben je pohabljenemu ruderemu petelinu sv. Petra. Naj še pristavim: Tako se ravna v okraju, kjer prebiva poleg 18.000 Slovencev le 45 takozvanih talni-Nemcev, namreč ponemčenih Slovencev. Sicer pa ni pri okrožnem sodišču v Celju nič bolje. Tam je tudi uradna tabla stara in pohabljen, ali napis je samo nemški. Da imajo pri tem okrožnem sodišču časih Slovenci opraviti ali narobe, to je spoznati le po izvestnih svarilnih napisih na hodnikih, kakor: Tukaj kaditi je prepovedano.

Naprošen sem bil, da spregovorim nekoliko besed o konfiskacijski praksi (navadi) pri okrožnem sodišču. To bo nekaj za mojega spodnještajarskega kolego g. dr. Foreggerja. Tam v Celju izhaja nemški lokalni list. Dr. Foregger se vedno imenuje kot njegov lastnik. Ta list se bavi pogostoma tudi z nami duhovniki, seveda ne na dobroten način. Kar bi nam moglo biti količjak neprijetno, vse priobčuje. Mej drugim je tudi ponatisnil neki članek iz celovških »Freie Stimmen«. V tem članku se graja neki duhovnik, ker je storil svojo dolžnost. Storil je to, kar delajo škofje, svaril je namreč vernike pred slabimi listi in jim priporočal dobre. To je vendar po sebi umevno. To pa se mu je silno zamerilo in reklo se je, da je to politična agitacija, da je cerkev shajališče, prižnica pa agitacijski oder. To je očitno huskajoč članek in zato je rečen nemški list mislil, da ga mora ponatisniti. Državni pravnik je pa list konfiskoval. Bila je to št. 2 z dne 7. januarja 1894. Urednik se je pritožil, okrožno sodišče ni potrdilo konfiskacije in isto tako tudi ne Graško višje deželno sodišče. Da se v Gradcu konfiskacija ni potrdila, temu se res čudim. ne